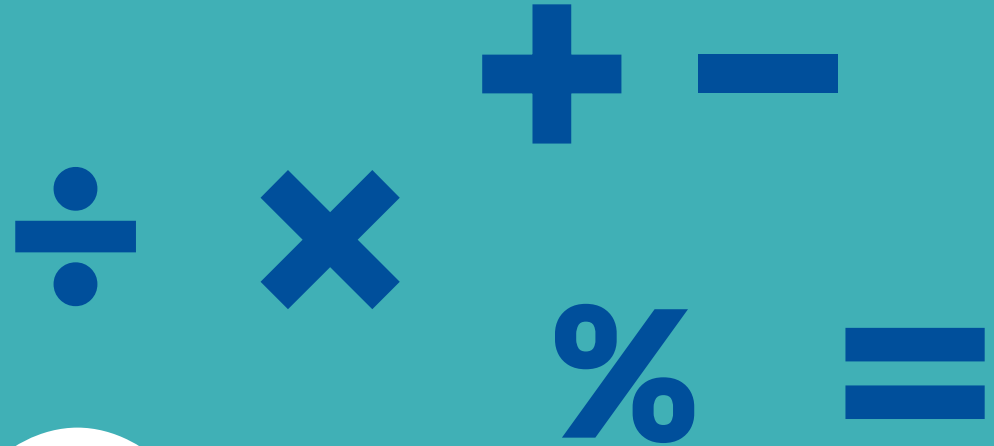

PISA 2025

Sammenfatning

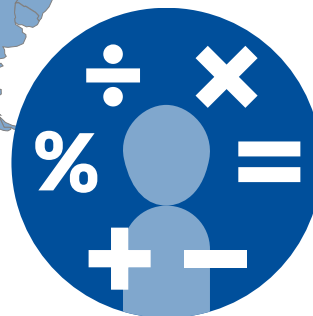
VIVÉ

Om PISA

PISA (Programme for International Student Assessment) er en international undersøgelse af 15-årige elevers kompetencer inden for naturfag, matematik og læsning. Eleverne stilles også en række spørgsmål om dem selv, deres skole, deres trivsel samt deres holdninger til og erfaringer med læring, undervisning og digitalisering. Skolelederne på de deltagende skoler besvarer spørgsmål om deres skole.

Naturfag

Matematik

Læsning

9. runde af PISA

PISA er en international undersøgelse iværksat af OECD. PISA 2025 er 9. gang undersøgelsen gennemføres. Første gang var i 2000, og den er blevet gennemført hvert tredje år siden da.

Antallet af deltagerlande er steget fra 32 deltagerlande i PISA 2000 til 91 deltagerlande i PISA 2025.

Naturfag i fokus

I hver runde testes eleverne i læsning, matematik og naturfag, men med fokus på ét af fagområderne. I PISA 2025 er naturfag i fokus. Det betyder, at den faglige ramme for faget gennemgås, der udvikles nye testopgaver til fagområdet, og der spørges specifikt til læring og holdninger til naturfag i spørgeskemaerne.

Engelsk og Læring i en digital verden

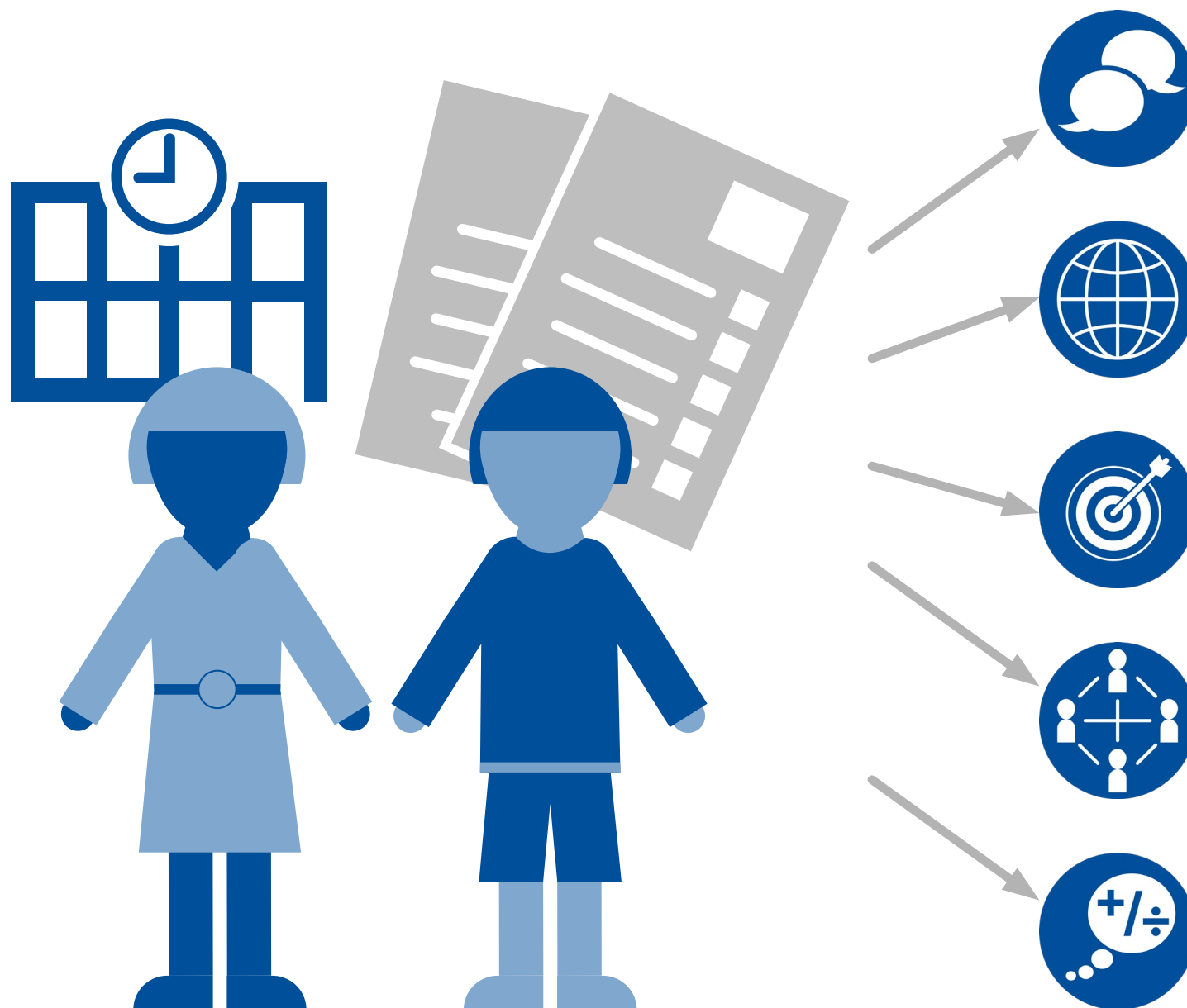
I PISA 2025 er elevernes kompetencer inden for fremmedsprog (engelsk) og 'Læring i en digital verden' også undersøgt.

Hvorfor PISA

Evnen til at tilegne sig og bruge viden er vigtig for unges muligheder i et globaliseret videnssamfund, hvor der er øgede krav til analytiske og faglige kompetencer. Hvor godt forberedt er 15-årige i forhold til at møde disse fremtidige udfordringer og anvende deres viden til løsning af de problematikker, de kommer til at stå over for i det virkelige liv? Det er disse spørgsmål, PISA søger at belyse.

Forstå og udvikle rammerne for læring

Gennem koblingen af mål for elevernes faglige kompetencer og spørgeskema-besvarelserne kan man opnå en dybere forståelse af de læringsmæssige, skolemæssige og baggrundsmæssige forhold, der har betydning for elevernes færdigheder, samt hvordan disse bedst understøttes og udvikles. Muligheden for at sætte de danske elevers kompetencer og læringsforhold i et internationalt perspektiv kan ligeledes være med til at øge forståelsen af og udvikle rammerne for elevernes læring, undervisningen og det danske skolesystem.

Hvad kan man gøre for at nedsætte den negative indvirkning på miljøet, som produktion af bomuldstekstiler medfører?
Vælg alle korrekte svar.

☐ Anvende vand mere effektivt

☐ Sænke kvaliteten af de bomuldstekstiler, der fremstilles

☐ Øge antallet af ansatte på bomuldsfarmene

☐ Bruge pesticider, som kun er skadelige for de skadedyr, som skal bekæmpes

☐ Bortskaffe kemisk affald i områder, som ligger langt væk fra de steder, hvor der produceres bomuld

Fast fashion

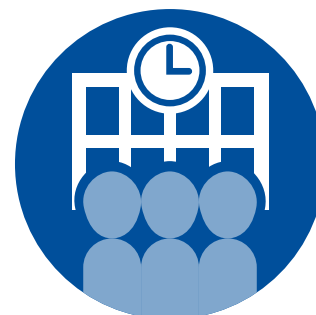
Mange mennesker er bekymrede for den globale indvirkning, som fremstillingen og bortskaffelsen af tøj har på miljøet.

Bomuldsfibre ligger i et lag rundt om bomuldsplantens frø. Sammenlignet med syntetiske fibre kræver bomuldsfibre mindre bearbejdning, og de nedbrydes lettere.

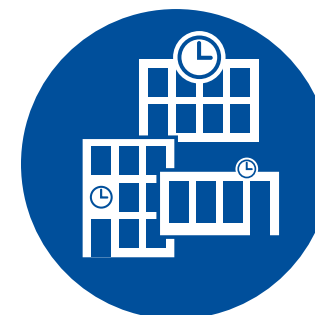
Fremstillingen af bomuldstekstiler kræver store mængder vand, gødning, pesticider og andre skadelige kemikalier. For at forsøge at løse disse problemer er man ved at udvikle metoder til fremstille bomuld bæredygtigt.

Refleksive og interaktive opgaver forankret i den virkelige verden

Definitionerne af fagområderne tager udgangspunkt i kompetencer, som anses for særligt relevante for 15-årige. PISA vurderer ikke elevernes kompetencer ud fra specifikke læseplaner eller pensum, men undersøger, hvor gode de unge er til at bruge deres færdigheder i det virkelige liv. Fokus for PISA er elevernes evne til at kunne forstå og reflektere over deres egne evner og egen viden, samt hvordan de kan bruge denne viden i hverdagen – også uden for skolen. I opgaverne er der både multiple choice-spørgsmål, semiåbne og åbne spørgsmål, hvor eleverne selv skal skrive og begrunde deres svar. Det søges at lave kreative opgavetyper, hvor opgaverne er dynamiske og interaktive.

6.266
Danske unge

283
Uddannelses-
institutioner

6.266 elever på 283 uddannelsesinstitutioner

Skoler og elever i hvert land bliver tilfældigt udtrukket til at deltage i PISA. I Danmark har 6.266 elever deltaget, heraf 5.098 i naturfag, matematik og/eller læsning. De kommer fra 283 forskellige uddannelsesinstitutioner, som inkluderer både grundskoler og ungdomsuddannelser samt offentlige og private institutioner. De deltagende elever er alle født i 2009 og gik på 7. klassetrin eller derover på testtidspunktet i foråret 2025. PISA-populationen er dermed udvalgt på baggrund af alder og ikke klassetrin, men 91 % af deltagerne gik i 9. klasse.

Yderligere information, resultater og data

Yderligere information kan findes i de danske rapporter for PISA 2025 samt de omfattende internationale rapporter udgivet af OECD. Data fra alle runder af PISA er frit tilgængelige på OECD's hjemmeside. Find eksempler på opgaver udviklet til PISA på OECD's PISA hjemmeside

De danske resultater i PISA 2025

Signifikant nedgang i naturfag, matematik og læsning for de danske elever

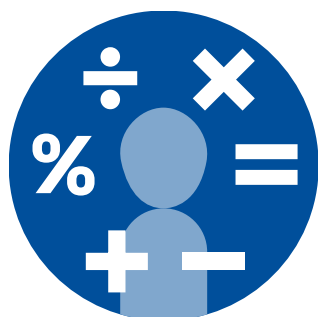
I PISA 2025 opnår de danske elever i gennemsnit 478 point i naturfag, 471 point i matematik og 460 point i læsning.

Dette er de laveste resultater for de danske elever i PISA-undersøgelsens historie. Det er et fald på 16 point, 19 point og 29 point i hhv. naturfag, matematik og læsning siden PISA 2022.

Naturfag

494
2022 ↓ 478
2025

Matematik

489
2022 ↓ 471
2025

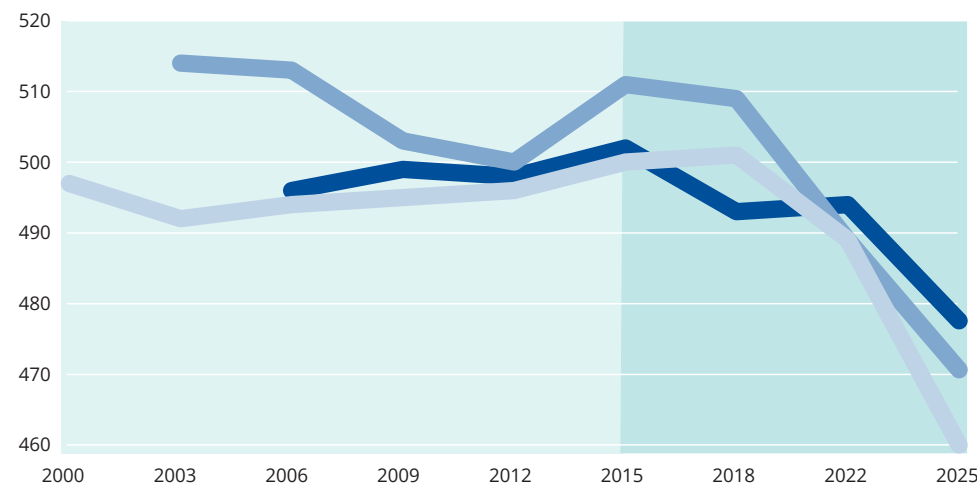
Læsning

489
2022 ↓ 460
2025

PISA-point

PISA-resultaterne opgøres i point på en skala, der er designet til at vise elevernes kompetencer for hvert fagområde. Der er således dannet én skala for naturfag, én for matematik og én for læsning. Første gang det pågældende fagområde var hoveddomæne, blev gennemsnittet for domænets skala sat til 500 point med en standardafvigelse på 100 point som gennemsnit for eleverne i OECD-landene. Det betyder, at ca. to ud af tre elever i OECD-landene vil score mellem 400 og 600 point inden for hvert domæne.

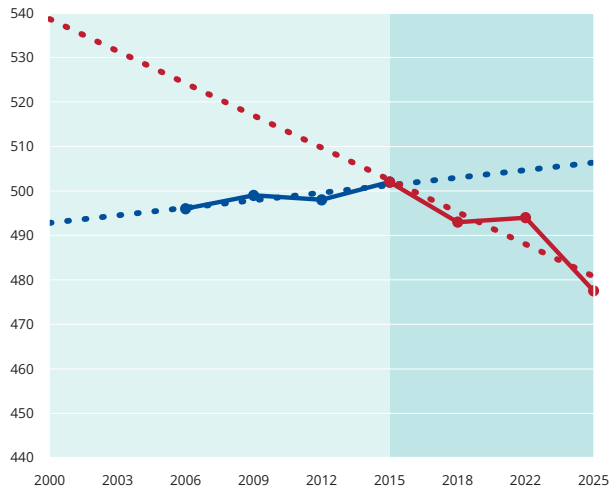
Resultater

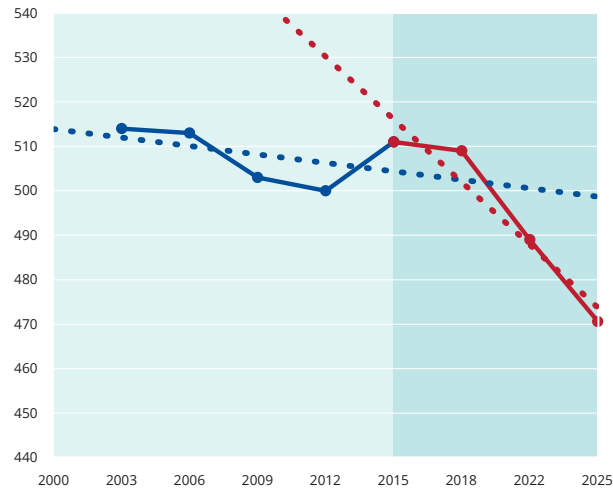
■ Naturfag ■ Matematik ■ Læsning

Udvikling gennem årene

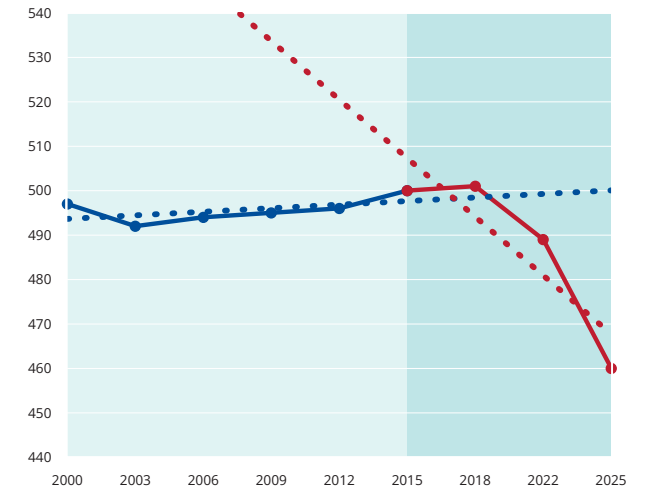
Naturfag

Matematik

Læsning

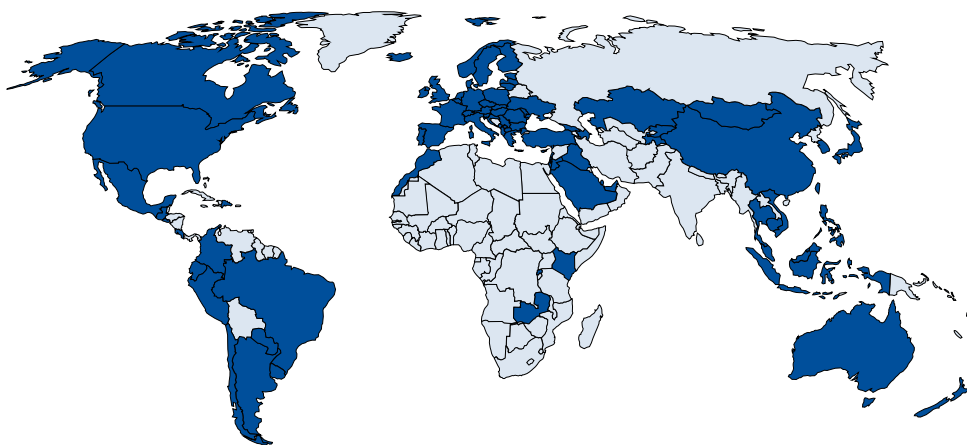

Fald siden PISA 2015

I PISA 2022 sås også nedgange i de danske elevers resultater i matematik og læsning på hhv. 20 og 12 point fra runden før i 2018. Udviklingen i naturfag var derimod stabil. Udviklingen gennem de år, PISA er blevet gennemført, viser to tendenslinjer. Fra år 2000 til 2015 lå de danske elevers niveau i naturfag og læsning stabilt omkring 500 point og i matematik omkring 511-514 point – dog med et signifikant dyk midt i perioden for matematik. Men siden 2015 er der set faldende tendenser i alle tre fagområder.

—●— Resultater indtil 2015 —●— Resultater efter 2015
—●— Lineær udvikling indtil 2015 —●— Lineær udvikling efter 2015

PISA sætter de danske elevers resultater i et internationalt perspektiv

Tilbagegangen er en international tendens

74 lande deltog i både PISA 2022 og PISA 2025. Heraf er elevernes resultater i læsning faldet i 42 lande, elevernes resultater i matematik er faldet i 38 lande, mens elevernes resultater i naturfag er faldet i 11 lande.

Tidstrenden i OECD-landenes resultater har været negativ i alle tre fagområder gennem det seneste årti fra 2015-2025. Det gælder for OECD-gennemsnittet og også i de enkelte lande, hvor der i alt i 26 lande kan observeres en faldende trend i alle tre fagområder.

Samme tendens i de nordiske lande

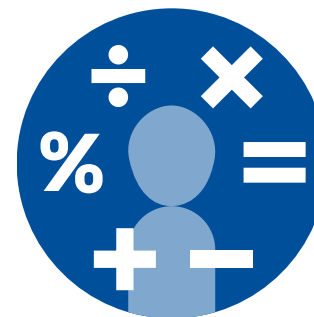
Der ses samme tendens i udviklingen i de øvrige nordiske lande som i Danmark med fald i resultater det seneste årti. For Finland og Island ser tilbagegangen ud til at være startet tidligere.

Naturfag

482
OECD

478
Danmark

Matematik

463
OECD

471
Danmark

Læsning

461
OECD

460
Danmark

De danske resultater sammenlignet med OECD-landene

De danske elevers resultater ligger over OECD-gennemsnittet i matematik, men på niveau i naturfag og læsning. I PISA 2022 lå de danske elever over OECD-gennemsnittet i alle tre fagområder.

Danske elever midt i Norden

De danske elever opnår resultater under de finske og svenske elever i naturfag, på linje med de finske og svenske elever i matematik, og under de finske, men på linje med de svenske elever i læsning. Resultaterne i Danmark er højere end i Norge og Island i alle tre fagområder.

Naturfag

Matematik

Læsning

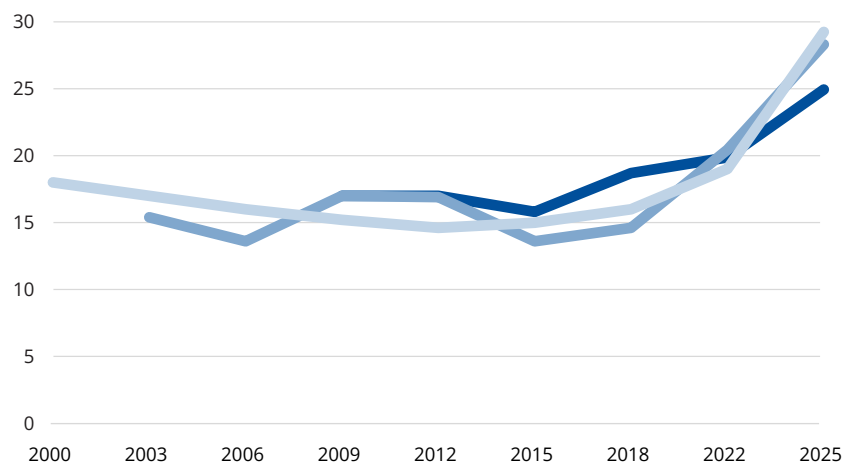
Fagligt svage og stærke elever

Mellem hver 3. og 4. elev er lavt præsterende

Andelen af lavt præsterende elever i Danmark er steget i alle tre fagområder og ligger nu på et langt højere niveau end for 10 og 20 år siden. Der er ca. dobbelt så mange lavt præsterende i læsning og matematik i dag sammenlignet med for 10 år siden. Lavt præsterende elever ligger under det faglige niveau, der vurderes at være det minimumsniveau, der skal til for at kunne begå sig til fulde i det moderne samfund.

4-5 % af de danske elever defineres som højt præsterende i PISA 2025. Der har været et fald i andelen af højt præsterende elever gennem de seneste runder af PISA.

Lavt præsterende

Fagligt svage elever gået relativt set mere tilbage i matematik og læsning

Der ses en tilbagegang i resultater for de danske elever på alle faglige niveauer, idet pointgennemsnittene er faldet for både de elever, der ligger øverst på pointskalaen, og de elever, der ligger nederst på skalaen. Men i matematik og læsning er der tendens til en større tilbagegang for elever nederst på skalaen sammenlignet med elever øverst på skalaen.

■ Naturfag ■ Matematik ■ Læsning

Naturfag

Lavt præsterende

25 %

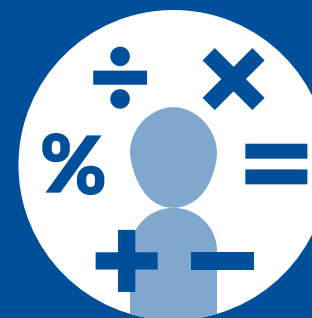
2025

Højt præsterende

5 %

2025

Matematik

Lavt præsterende

28 %

2025

Højt præsterende

5 %

2025

Læsning

lavt præsterende

29 %

2025

Højt præsterende

4 %

2025

Kompetenceniveauer

Hvert fagområdes pointskala rangeres inden for 6 til 7 kompetenceniveauer.

For hvert kompetenceniveau findes en detaljeret beskrivelse af, hvad elever, der scorer på dette niveau, kan. Elever på niveau 5 og 6 defineres som højt præsterende og elever under niveau 2 som lavt præsterende.

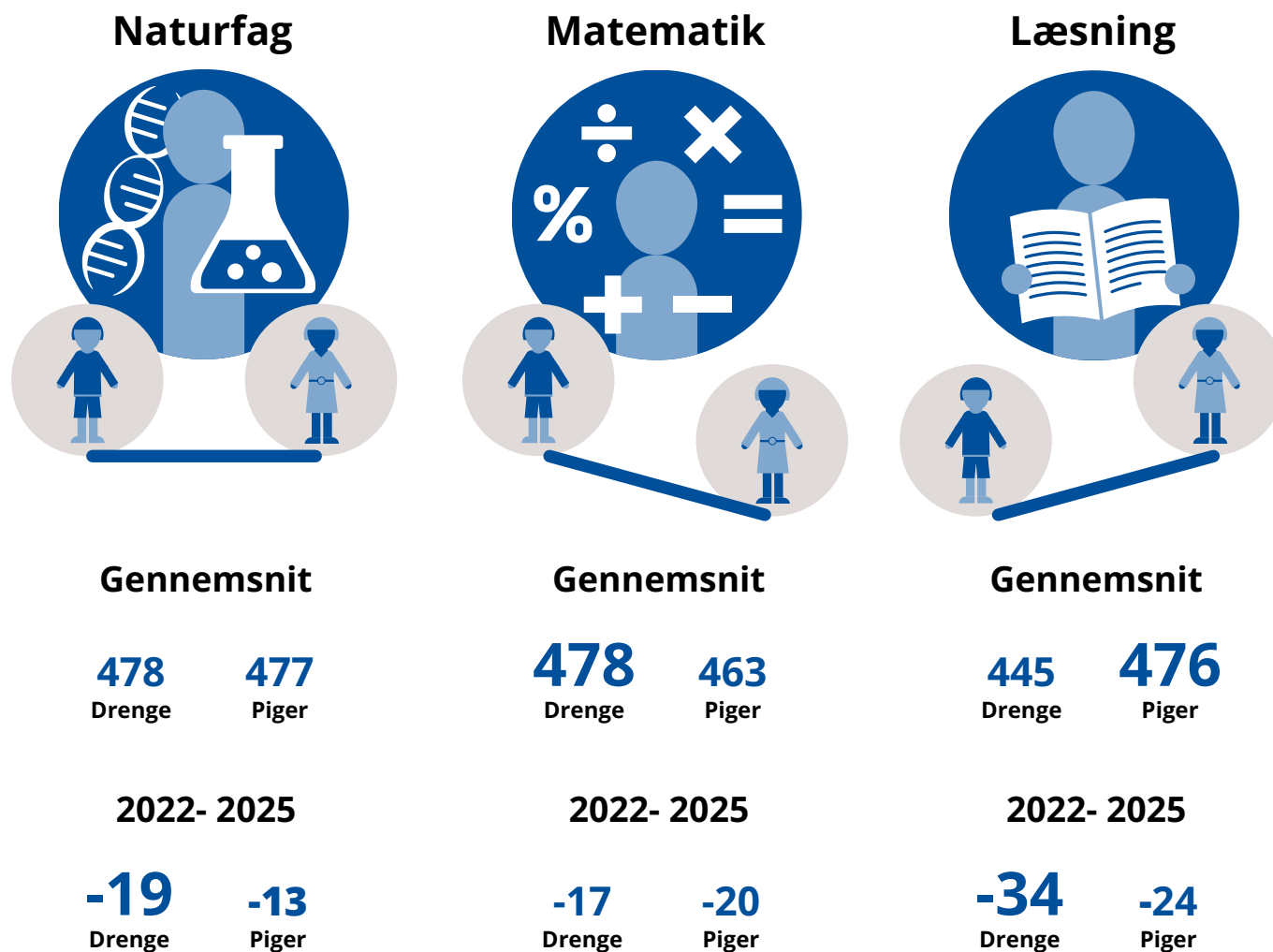
Lighed i læring

Piger bedre i læsning, drenge bedre i matematik

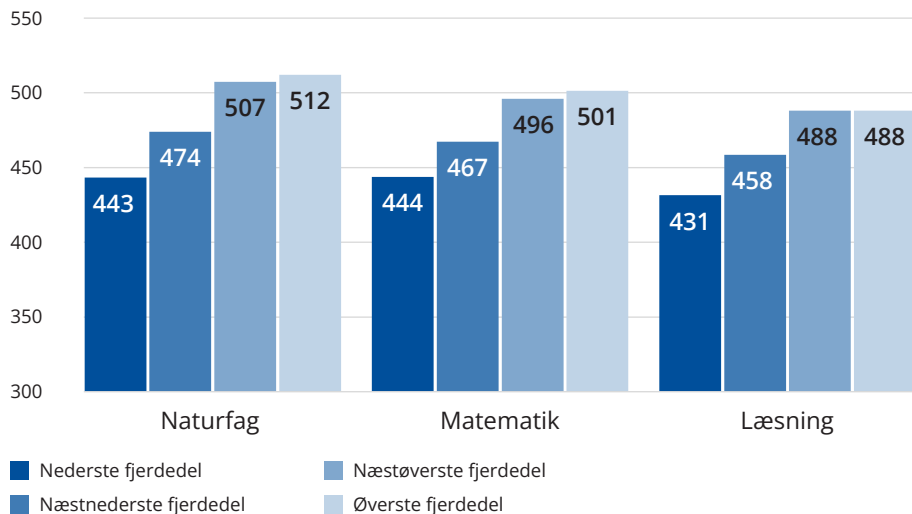
I PISA 2025 scorer drenge i gennemsnit 478 point i naturfag, 478 point i matematik og 445 point i læsning. Piger scorer i gennemsnit 477 point i naturfag, 463 point i matematik og 476 point i læsning. Drenge klarer sig bedre end piger i matematik, mens piger klarer sig bedre end drenge i læsning. Der er ingen køns-mæssig forskel i naturfag.

Drenge er gået mere tilbage end piger i naturfag og læsning

Drengene er gået mere tilbage end piger i naturfag og læsning, mens der er en ligelig tilbagegang i matematik siden PISA 2022. Til gengæld gik pigerne mere tilbage end drengene mellem de to foregående runder af PISA.

Lighed i læring

I Danmark vil vi gerne have, at alle elever har samme mulighed for faglig læring. Alligevel ved vi, at den familiemæssige og socioøkonomiske baggrund hænger sammen med elevers opnåede faglige resultater. Familiebaggrund, ressourcer i familien, tilgang til læring og traditioner for uddannelse betyder noget for elevernes forudsætninger for at tilegne sig færdigheder og den måde, de møder skolen på.

Socioøkonomisk baggrund betyder noget for læring

I Danmark forklares 9,6 % af variationen i naturfagsresultaterne af elevernes socioøkonomiske baggrund. I matematik er det 8,1 % og i læsning 6,8 %. Jo bedre socioøkonomisk baggrund, des højere gennemsnitlige resultater har eleverne. Elever, der tilhører den nederste fjerdedel rent socioøkonomisk i Danmark, opnår resultater, der ligger omkring 60 point lavere end for elever, der tilhører den øverste fjerdedel rent socioøkonomisk. Der er ikke forskel i resultater mellem de to øverste fjerdedele.

PISA 2025 viser også, at der er forskel på det oplevede skolemiljø og læringstilgang alt efter socioøkonomisk status. For eksempel oplever elever fra hjem med en lavere socioøkonomisk baggrund en mindre grad af lærerstøtte og skoletilhørsforhold, mens de samtidig pjækker mere og er mindre nysgerrige på læring.

Elever med indvandrerbaggrund opnår lavere resultater – specielt drengene

12,3 % af de danske elever i PISA har indvandrerbaggrund. Elever med indvandrerbaggrund opnår gennemsnitsresultater, der ligger ca. 50-60 point lavere end for elever uden indvandrerbaggrund. Forskellen mellem elever med og uden indvandrerbaggrund er større blandt drengene end blandt pigerne, og drengene med indvandrerbaggrund er den gruppe, der opnår de laveste gennemsnitsresultater.

Elever med indvandrerbaggrund har dog gennemsnitligt også en lavere socioøkonomisk baggrund, og dette forklarer op mod halvdelen af den forskel, der ses for indvandrerbaggrund.

De danske elevers resultater og skoleliv

Digitalisering

Relativt mange timer med digitale værktøjer til læringsaktiviteter

Kun 1,4 % af de danske elever går på en skole, hvor skolelederen rapporterer udfordringer med utilstrækkelig adgang til forskellige digitale ressourcer. Dette placerer Danmark i top 3 blandt OECD-landene målt på tilgængelighed af digitale ressourcer.

De danske elever ligger fortsat højt, når det gælder, hvor lang tid de bruger digitale ressourcer til læring dagligt. Dette, på trods af at der faktisk er sket en lille nedgang i brugen i Danmark.

I PISA 2022 brugte de 15-årige elever i Danmark i gennemsnit digitale ressourcer til læringsaktiviteter i skolen i 3,8 timer om dagen, og Danmark var klart det land, hvor eleverne brugte digitale ressourcer mest på det område. I PISA 2025 er den daglige varighed af læringsaktiviteter med brug af digitale ressourcer faldet til 3,2 timer, hvilket placerer Danmark på en delt førsteplads. I OECD bruges i gennemsnit 1,7 timer. Dette er en mindre nedgang fra 2,0 timer i PISA 2022.

Når det gælder brugen af digitale ressourcer til læringsaktiviteter uden for skolen, ligger Danmark til gengæld under OECD-gennemsnittet.

I forhold til brug til fritidsaktiviteter ligner de danske elevers forbrug forbruget blandt elever i de øvrige deltagerlande.

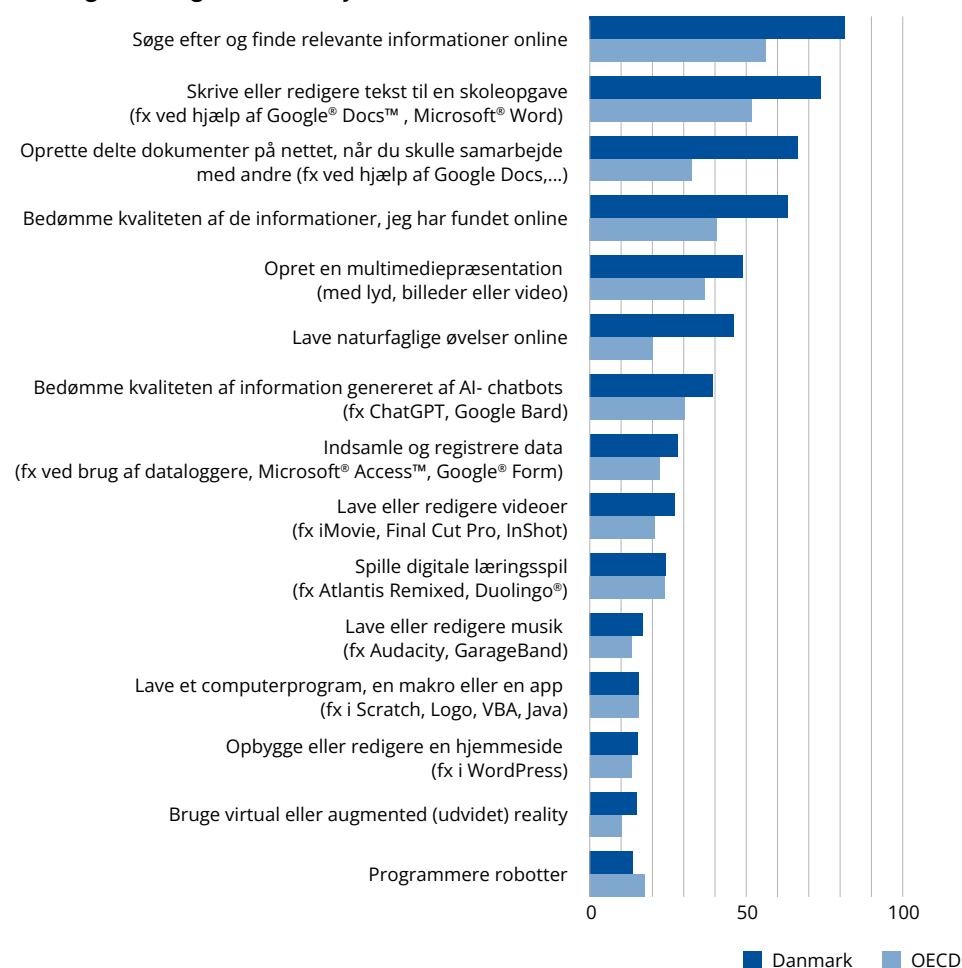
Digitale ressourcer bruges især til almindelige læringsaktiviteter – og AI-chatbots er blevet et nyt redskab i skolearbejdet

Danske elever bruger især digitale ressourcer til informationssøgning, tekstskrivning, deling af dokumenter, vurdering af online information og præsentationer. Til gengæld fylder mere avanceret digital produktion som programmering, app- og hjemmesideudvikling samt VR/AR mindre. Samtidig er AI-chatbots allerede blevet en del af mange danske elevers skolehverdag: Et stort flertal har brugt dem til læring, og knap halvdelen bruger dem mindst en gang ugentligt.

Digitale distraktioner er fortsat en udfordring

36 % af de danske elever oplever, at elever bliver distraheret af digitale apparater i de fleste eller hver naturfagstime, mod 28 % i OECD.

Hvad bruges de digitale værktøjer til?

Trivsel og mobning

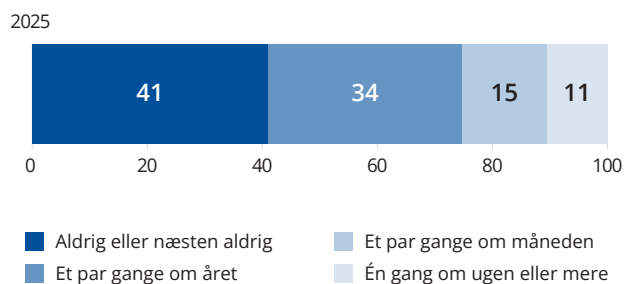
Flertal føler sig hjemme på skolen og har venner

Størstedelen af de danske elever har en høj grad af tilhørsforhold til skolen. Over 80 % føler, at de andre i skolen godt kan lide dem, og at de let får venner i skolen. Der er også 64 % af eleverne, der er enige eller helt enige i, at de føler sig hjemme i skolen. I den anden ende af skalaen føler 10-11 % sig ensomme, forkerte eller malplacerede i skolen.

Følelsen af tilhørsforhold til skolen har ikke ændret sig siden PISA 2022

Samlet ligger de danske elevers tilhørsforhold til skole og venner over OECD-gennemsnittet, men er samtidig det svageste blandt de nordiske lande.

Mobning

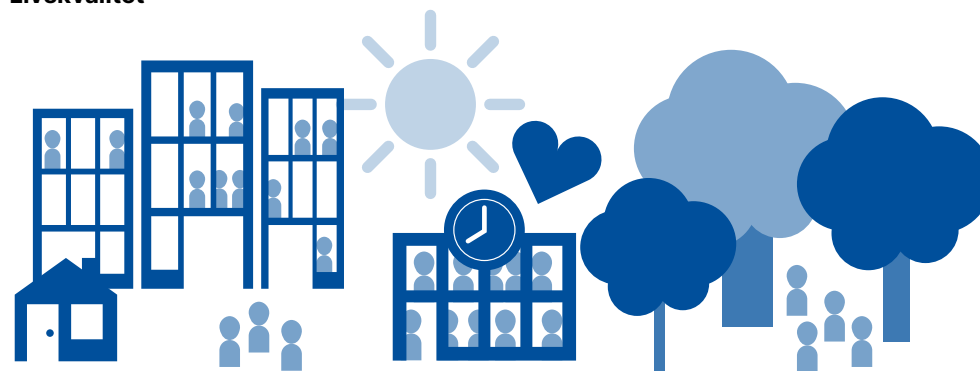
Over halvdelen af de danske elever har oplevet mobning det seneste år

59 % af de danske elever har oplevet mobning inden for det seneste år. Mest hyppig er oplevelsen af, at andre elever har gjort grin med én. Det har 46 % oplevet inden for det seneste år.

11 % af de danske elever oplever mobning én gang om ugen eller oftere, mens 15 % oplever at blive mobbet et par gange om måneden.

De danske elever oplever mere mobning end elever i de andre nordiske lande og OECD som gennemsnit. Som noget nyt spørges der denne gang også til, hvor mange der har oplevet at få ubehagelige oplysninger om sig offentliggjort online uden samtykke. Det har 12 % inden for det seneste år.

Livskvalitet

OECD

Større livstilfredshed

De 15-årige i Danmark er blevet gladere for tilværelsen. Når man spørger dem, hvor tilfredse de alt i alt er med livet på en skala fra 0-10, svarer de i gennemsnit 7,6. Det er en fremgang fra 7,2 ved seneste PISA-måling. Det placerer de danske unges livstilfredshed over gennemsnittet for OECD-landene.

Hvor tilfreds er du alt i alt med livet?

Svar: 7,6 gennemsnit på skala fra 0-10

Skolefravær

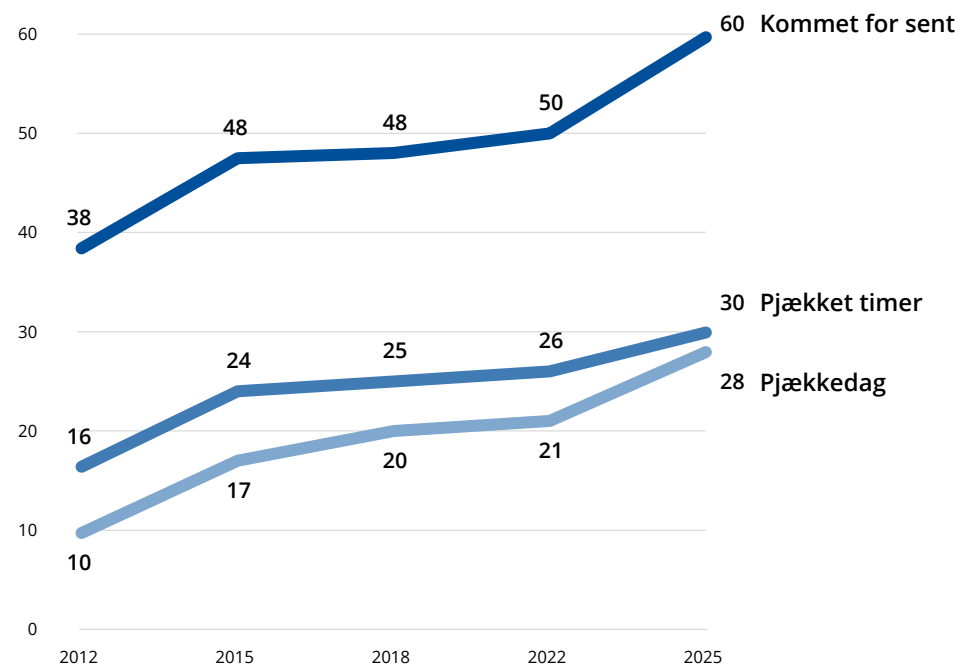

Flere pjækker og kommer for sent

I PISA 2025 svarer 60 % af de danske elever, at de er kommet for sent, 30 % har pjækket fra timer, og 28 % har pjækket en hel skoledag – alt sammen inden for de seneste 2 uger. Det er markante stigninger siden 2012.

Pjækket og kommet for sent

Procent inden for de seneste 2 uger.

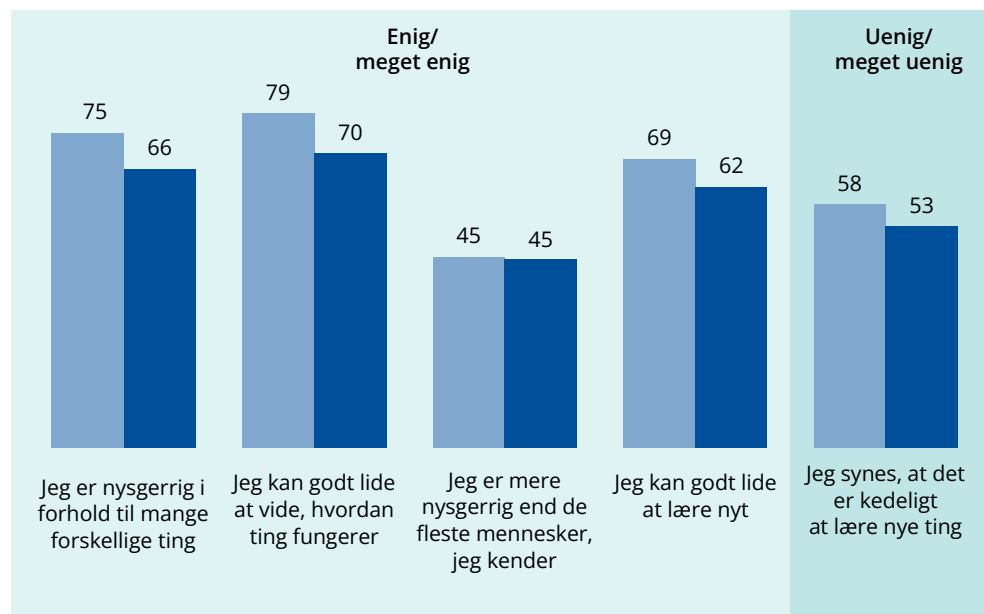

Niveauet i Danmark er højere end i de øvrige nordiske lande, og det er også højere end i OECD, men sammenholdt med alle PISAs deltagerlande er de danske elever på linje med gennemsnittet i forhold til, hvor ofte de kommer for sent eller pjækker fra undervisning.

Der ses en signifikant sammenhæng mellem mangelfuldt skolefremmøde og faglige præstationer i både naturfag, matematik og læsning.

Nysgerrighed og vedholdenhed i læring

Nysgerrighed på læring

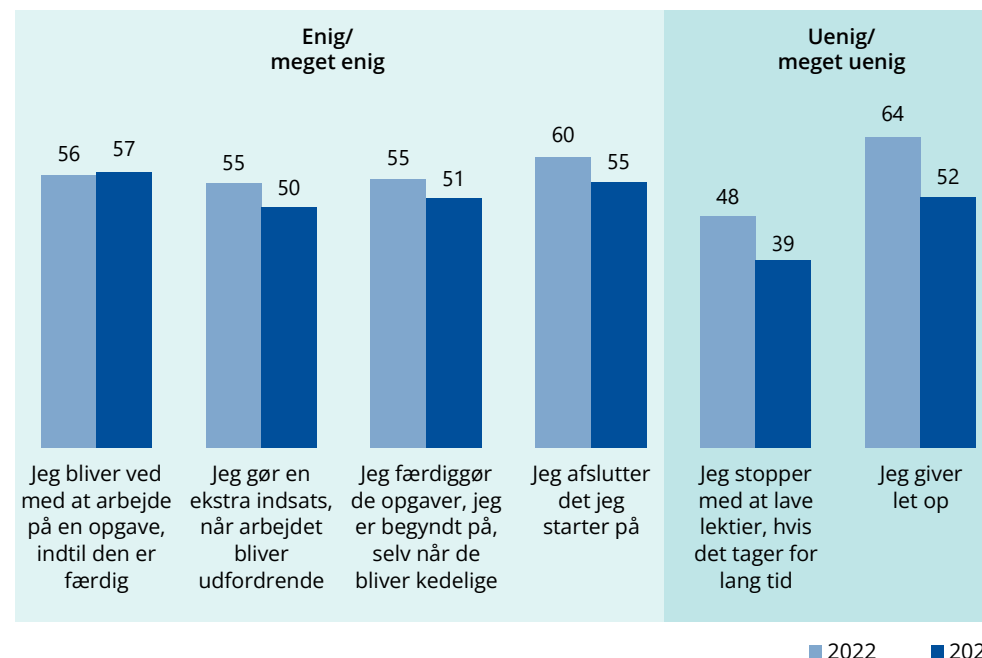
De fleste af de danske elever er engagerede og nysgerrige i deres læring, samtidig med at de mener, skolen har givet dem værdi for fremtiden.

Faldende nysgerrighed efter læring

Men det er alligevel gået tilbage med de danske elevers nysgerrighed på læring. De ligger under gennemsnittet for landene i OECD på spørgsmålene knyttet til deres nysgerrighed efter at lære nye ting.

Den nedadgående tendens ses i de fleste lande, der har lavet denne måling i både 2022 og 2025. Der er for eksempel ingen lande, der oplever positiv udvikling på spørgsmålet om, hvorvidt eleverne finder det spændende eller kedeligt at lære nye ting.

Vedholdende indsats

■ 2022 ■ 2025

Mindre vedholdende

De danske elever formår også i faldende grad at holde fast og gøre en indsats, når skolearbejdet eller andre opgaver bliver kedelige, er udfordrende eller tager lang tid.

Deres resultater for vedholdenhed og vedvarende indsats for læring placerer de danske elever under OECD-gennemsnittet.

PISA 2025 – Sammenfatning

Tekst og redaktion: Vibeke Tornhøj Christensen, Louise Beuchert
og Daniel Sebastian Nørding Larsen

Layout og grafik: Hanne Bang Christensen

e-ISBN: 978-87-7582-620-9

Projekt: 302388

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.